

6. Кремень В. Людиноцентризм в освіті: філософія нових підходів / В. Г. Кремень // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – № 1. – С. 7-18.

7. Кулешова В. Дослідницькі педагогічні уміння як підґрунтя творчої діяльності майбутнього фахівця / В. Кулешова // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. – Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2005. – Вип. 27. – Ч.2. – С.49–54.

8. Луговий В. І. Інформація як чинник організації людини: теоретико-методологічний аспект / В. І. Луговий // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 2 (71). – С. 14-21.

9. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: Монографія / В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєва, Я. В. Цехмістер, О. В. Чалий / За ред. В. Г. Кременя. – К. : Наукова думка, 2003. – 853 с.

10. Овакімян О. С. Науково-дослідницька робота як ресурс розвитку творчого потенціалу особистості студента: автореф. дис. ... канд. соціол. наук: 22.00.04 / О. С. Овакімян; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2005. – 20 с.

11. Радул В. Цілісність та системність у педагогічних дослідженнях / В. Радул // Рідна школа. – 2004. – № 6. – С. 12-14.

12. Розин В. М. К проблеме конструирования пространства смыслов жизни и дилеммы самодетерминации личности / В. М. Розин // Мир психологии. – 2009. – № 1. – С. 90-102.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ

УДК: 370.701+371.3+378.013

Оськіна Н. О.

У статті розкривається сутність підготовки магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання за допомогою моделі означеної підготовки. Також описуються види діяльності, яка проводилася під час впровадження експериментальної моделі.

Ключові слова: підготовка магістрантів педагогічних університетів, організація кредитно-модульного навчання, модель підготовки магістрантів, педагогічні умови підготовки магістрантів, професійно-педагогічна компетентність магістрантів.

В статье раскрывается суть подготовки магистрантов педагогических университетов к организации кредитно-модульного обучения при помощи модели назначенной подготовки. Также описываются виды деятельности, которая проводилась во время внедрения экспериментальной модели.

Ключевые слова: подготовка магистрантов педагогических университетов, организация кредитно-модульного обучения, модель подготовки магистрантов, педагогические условия подготов-

ки магістрантов, профессионально-педагогическая компетентность магістрантов.

The article discovers the essence of training of graduate students of pedagogical universities in the organizing of credit-module teaching by means of the aforementioned training model. Also there are described kinds of activity taken during the introduction of the experimental model.

Key words: training of graduate students of pedagogical universities, credit-module teaching, the model of graduate students training, pedagogical conditions of graduate students training, professional and pedagogical competence of graduate students.

Магістр педагогічного університету - це потенційний член сучасного корпусу дослідників, який володіє поглибленими фундаментальними спеціальними вміннями та знаннями інноваційного характеру і досвідом їх застосування й продукування нових знань для вирішення проблемних науково-дослідних завдань педагогічної сфери, а також – це фахівець, який досяг рівня професійно-педагогічної компетентності, що дозволяє йому ефективно виконувати викладацькі обов'язки [1]. У період, коли українська освітня система перебуває в процесі інтеграції до європейського освітнього простору, вбачаємо актуальним дослідження проблеми підготовки магістрантів до організації кредитно-модульного навчання – однієї з ефективних технологій навчання в умовах ЄКТС (Європейської кредитно-трансферної системи).

Було розроблено експериментальну модель підготовки магістрантів педагогічних університетів, яка демонструє процес формування професійно-педагогічної компетентності для ефективного виконання викладацьких обов'язків.

Метою цієї статті є опис означеної моделі та скорочений опис роботи проведеної щодо її впровадження в навчально-виховний процес педагогічних університетів.

Намагаючись унаочнити процес підготовки магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання було розроблену експериментальну модель цієї підготовки. Модель допомогла об'єднати та систематизувати результати теоретичної частини дослідження з результатами експериментального етапу дослідження. Вона вміщує такі складові: мету, складові професійно-педагогічної компетентності, педагогічні умови, рівні професійно-педагогічної компетентності, засоби реалізації та результат (Див. мал.).

Метою є професійно-педагогічна компетентність магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання, чия реалізація була досягнута за допомогою формування складових професійно-педагогічної компетентності магістрантів, таких як: аутопсихологічна, науково-предметна компетентність та компетентність у проектуванні. Ці компетентності, у свою чергу, формувалися за допомогою таких їх підкомпонентів, як то: рефлексивна компетенція, перцептивна компетенція, комунікативна компетенція.

ція, інформаційна компетенція, методична компетенція, операційна компетенція, здатність до переробки інформації, здатність до прогнозування та здатність до самопроєктування.

До того ж, для досягнення мети реалізовувались такі педагогічні умови: орієнтація змісту професійної підготовки магістрантів на організацію кредитно-трансферної системи; озброєння магістрантів уміннями та навичками організації кредитно-модульного навчання; залучення магістрантів до самопроєктувальної діяльності, що забезпечує свідоме ставлення до власної професійно-педагогічної позиції. Сформованість професійно-педагогічної компетентності визначалось достатнім, базовим та початковим рівнями. У якості засобів реалізації для досягнення бажаного результату було запропоновано навчальні завдання, тренувальні вправи та ігри.

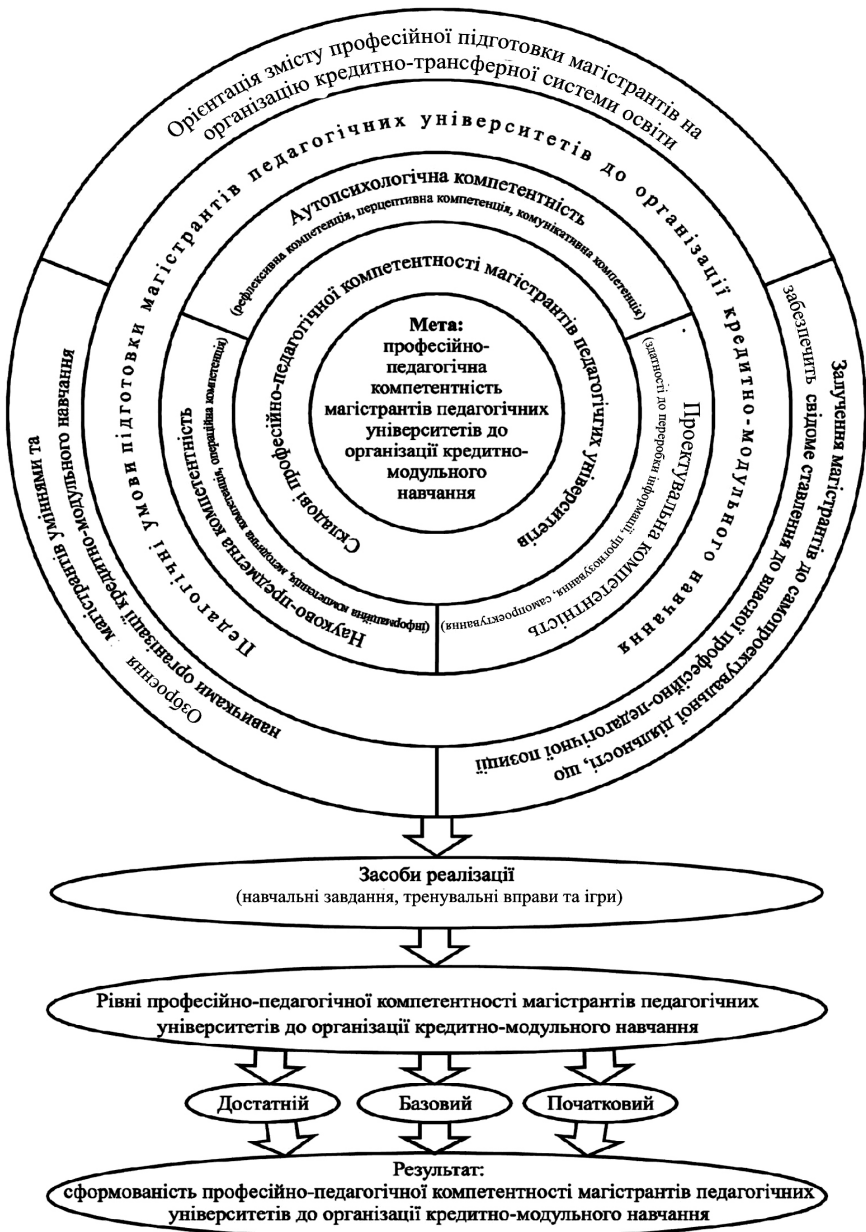
Увесь комплекс факторів дозволив досягти результату, який виявивсь у сформованості професійно-педагогічної компетентності магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання.

Виокремлено три етапи реалізації запропонованої моделі підготовки магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання: адаптивно-оперативний, пошуково-результативний, конструктивно-прогностичний.

Адаптивно-оперативний етап був спрямований на формування та вдосконалення у магістрантів педагогічних університетів здатності до самооцінки у професійному середовищі; вміння оперативно й правильно орієнтуватись у постійно змінюваних умовах спілкування; уміння здійснювати діалогічне, безконфліктне спілкування, добираючи зміст, ритм, спосіб, характер спілкування відповідно до особливостей співрозмовника; опанування знань щодо сутності організації кредитно-трансферної системи [2].

На цьому етапі реалізовувалася така педагогічна умова, як орієнтація змісту професійної підготовки магістрантів на сутність структури організації кредитно-трансферної системи. Під час лекційних занять з „Педагогічної інноватики” та „Педагогіки вищої школи” магістранти одержували знання щодо структури організації кредитно-трансферної системи навчання у вищих навчальних закладах, організації навчального процесу, формування індивідуального навчального плану студента в умовах ЄКТС, організаційно-методичного забезпечення ЄКТС, індивідуальних занять, самостійної роботи, дистанційного навчання, контролю успішності навчання. Така педагогічна умова, як залучення магістрантів до самопроєктувальної діяльності, що забезпечує свідоме ставлення до власної професійно-педагогічної позиції частково реалізовувалася на лекційних заняттях з „Педагогічної інноватики” та „Педагогіки вищої школи”, де магістранти знайомилися із теоретичними засадами проєктування контексту педагогічної діяльності та особливостей проєктного мислення. Усе це забезпечувало формування у магістрантів компетентності у проєктуванні [1], [2].

Зауважимо, що на адаптивно-оперативному етапі в магістрантів також формувались аутопсихологічна і науково-предметна компетентність. За допомогою тренувальних вправ, як-то: проєктний малюнок „Я такий, який є”, процедура „Аналіз моментів, на які ми витрачаємо час”, вправа „Включення позитивної мотивації”, гра „Прес-конференція: 10 років після” (з метою

Мал. Експериментальна модель підготовки магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання

формування рефлексивної компетенції); процедура «Візуальне відчуття», вправа «Я тебе розумію», процедура «Комфортна відстань», вправа «Вертушка першого враження» (з метою формування перцептивної компетенції); «Загальна увага», „Дискусія” (з метою формування комунікативної компетенції) [2].

На пошуково-результативному етапі формувалися здатність до переробки інформації (аналізу, порівняння, узагальнення, синтезу, розробки варіантів використання інформації); уміння застосовувати дидактичні методи і прийоми у процесі організації кредитно-модульного навчання; уміння здійснювати управління з урахуванням загальноприйнятих вимог й принципів організації кредитно-модульного навчання; уміння працювати з робочими програмами навчальних дисциплін, з індивідуальним навчальним планом студента, із засобами дистанційної освіти [2].

На цьому етапі реалізовувалася така педагогічна умова, як озброєння магістрантів уміннями та навичками організації кредитно-модульного навчання. Реалізація цієї умови відбувалася під час семінарських занять з „Педагогічної інноватики” та „Педагогіки вищої школи”, на яких магістранти виконували такі практичні завдання: складала робочу програму навчальної дисципліни за власним вибором, власний індивідуальний план на поточний навчальний рік (півріччя); проводили теоретичне дослідження з дистанційного навчання; досліджували критерії оцінювання навчальних досягнень дисципліни за власним вибором. Виконання кожного з цих завдань забезпечувало комплексне формування науково-предметної компетентності у складі таких її компонентів, як інформаційна компетенція, методична компетенція та операційна компетенція. Засобом, який допоміг виконати ці види діяльності, став запропонований навчально-методичний посібник „Основи організації кредитно-модульного навчання”, побудова якого передбачала поетапне виконання детально розписаних завдань [1], [2].

На конструктивно-прогностичному етапі вдосконалювалися теоретичні знання, вміння і навички з організації кредитно-модульного навчання; формувалася здатність до продумування майбутнього (структурування і переструктурування інформації про об'єкт); уміння виявляти можливі шляхи вирішення проблем; уміння працювати з дидактичними ситуаціями, створювати робочі проекти та реалізовувати їх на практиці, складати план-проект власної викладацької роботи в умовах ЄКТС [2].

На цьому етапі реалізовувалися такі педагогічні умови, як залучення магістрантів до самопроектувальної діяльності, що забезпечує свідоме ставлення до власної професійно-педагогічної позиції і озброєння магістрантів уміннями та навичками організації кредитно-модульного навчання у процесі семінарських занять з „Педагогічної інноватики” та „Педагогіки вищої школи”, на яких магістранти виконували практичні завдання, як-то: розкриття змісту різних дидактичних ситуацій; розробка власних ситуацій та їх реалізація їх під час заняття; вивчення запропонованих критеріїв готовності до участі в проєктній діяльності; самооцінка власної готовності до участі в проєктній діяльності; створення й реалізації проєкту простору полілогу за темою „Позитивні та негативні наслідки впровадження кредитно-трансфер-

ної системи навчання в українському освітньому просторі”; проведення частини заняття у формі полілогу, дотримуючись створеного проекту; складання плану-проекту власної роботи як викладача за спеціальністю на перше півріччя [1], [2].

Підсумковим завданням з формування професійно-педагогічної компетентності магістрантів до організації кредитно-модульного навчання стало складання плану-проекту власної роботи як викладача за спеціальністю на перше півріччя.

Перевірка ефективності експериментальної моделі проводилася за допомогою статистичного аналізу. Було використано критерій Фішера, який продемонстрував, що відмінність рівнів експериментальної та контрольної груп є статистично значущою, що дозволило констатувати ефективність запропонованої експериментальної моделі підготовки магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання.

Література:

1. Оськіна Н.О. Основи організації кредитно-модульного навчання: навч.-метод. пос. / Н.О.Оськіна. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2009. – 68 с.

2. Оськіна Н.О. Підготовка магістрантів педагогічних університетів до організації кредитно-модульного навчання: автореф. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Н.О. Оськіна. – Одеса, 2011. – 21 с.

СПЕЦИФИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ МОРСЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

УДК: 378.013+371.3+510+623.880.92

Варварецька Г. А.

СПЕЦИФИКА ПРОФЕСІОНАЛЬНОЇ ПОДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ В ВИЩИХ МОРСЬКИХ УЧЕБНИХ ЗАВЕДЕННЯХ

Варварецкая Г. А.

В статье раскрыта специфика профессиональной подготовки будущих специалистов морского и речного транспорта, обусловленная спецификой и местами их профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, профессиональная деятельность, специалист морского и речного транспорта.

SPECIFIC NATURE OF PROFESSIONAL PREPARATION OF SPECIALISTS AT SEA HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

Varvaretskaya G. A.

This article presents the specific nature of professional preparation of would-be sea and river transport specialists which determined of specific nature of professional activity and work places of them.